

Brexit problemen voor burgers – ‘deal’ of ‘no deal’?

Een korte uitleg over de problemen waar burgers tegenaanlopen in het geval van no-deal Brexit, én de problemen die ontstaan zelfs al er wél een deal komt.

Een no-deal Brexit

Als het Artikel 50 Uittredingsverdrag tussen het VK en de EU niet wordt geratificeerd en uitgevoerd, dan belandt momenteel ook de gedeeltes over de burgerrechten van dat verdrag in de prullenbak. Daarom vraagt the3million al sinds maart 2017 om [‘ringfencing’](#)¹.

Voor **EU-burgers in het VK** zijn de gevolgen van een no-deal Brexit:

- **Gebrek aan internationale wettelijke bescherming** voor 3.6 miljoen EU-burgers (en daarnaast ook hun niet-EU-familieleden). Deze burgers zijn totaal afhankelijk van Britse wetgeving, die de huidige en toekomstige regeringen, gemakkelijk kunnen wijzigen om rechten te verminderen. Één klein voorbeeld hiervan is “[Removal of Treaty Rights](#)”², waardoor het mogelijk wordt om in de toekomst EU-burgers nieuwe restricties op te leggen wat betreft het oprichten van bedrijven, en verlies van het recht op gelijke behandeling met Britten in het VK.
- **Recht op familiehereniging** wordt zwaar beperkt. Een EU-burger kan bijvoorbeeld ná maart 2022 zijn of haar ouder niet meer naar het VK brengen.
- EU-burgers krijgen **géén recht om in beroep te gaan** als ze geweigerd worden voor ‘settled status’ of ‘pre-settled status’.
- EU-burgers zullen niet onder **toezicht van het Hof van Justitie** van de EU vallen, en er zal geen **onafhankelijke nationale autoriteit** komen om de uitvoering en toepassing van burgerrechten te overzien.

Voor **Britten in de EU** zijn de gevolgen van een no-deal Brexit:

- Een **postcodeloterij afhankelijk van het EU-land** waar ze wonen. In sommige lidstaten krijgen Britten niet meer dan een standaard ‘derdelander’ status, in andere krijgen ze een betere status. Het zal dus enorm variëren wat voor rechten op familiehereniging Britten zullen krijgen, of hoe lang ze hun EU-lidstaat mogen verlaten voordat ze daar hun rechten verliezen, enz.

Voor **beide groepen burgers**:

- Rechten van gezondheidszorg, pensioen en andere sociale uitkeringen moeten nu bilateraal per land besproken worden, wat jaren van onzekerheid kan betekenen.

Alle vormen van Brexit, ongeacht mét of zonder deal

Zelfs als er een deal komt, dan geeft Brexit de volgende problemen:

Voor **EU-burgers in het VK**:

- Omdat ‘settled status’ een constitutioneel in plaats van declaratoir systeem is³, gecombineerd met het feit dat het VK nóóit een registratiesysteem had voor EU-burgers en dat er nu in een zeer korte tijd miljoenen burgers verwerkt moeten worden, komt er een over enkele jaren gegarandeerd een **‘Windrush on steroids’ schandaal**. Dit omdat er wereldwijd nog nóóit een registratiesysteem is geweest dat 100% van de doelgroep bereikte.

¹ <https://www.the3million.org.uk/international-treaty>

² <https://publications.parliament.uk/pa/ld201719/ldselect/ldsecleg/415/41504.htm>

³ https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/the_withdrawal_agreement_explained_nl.pdf, pagina 14

Daarom vraagt the3million **de Britse regering** om dit systeem [declaratief te maken](#)⁴.

- EU-burgers krijgen als enige groep burgers in het VK **alleen een digitale status**. Dit gaat zeker tot **discriminatie** leiden, omdat het immigratiebeleid in het VK gedelegeerd is naar werkgevers, huurbazen, banken, enz.

Daarom eist the3million dat **de Britse regering** ons een [fysiek bewijs van onze status](#)⁵ geeft.

- Sommige EU-burgers verliezen hun **stemrecht voor het Europees Parlement**⁶. Alle EU-burgers verliezen hun **stem- en kandidaats-recht voor de Britse lokale verkiezingen**, tenzij het VK een bilateraal verdrag hierover sluit met de desbetreffende EU-lidstaat.⁷

the3million vraagt daarom **de Britse regering** dat [alle EU-burgers hun stem- en kandidaats-recht](#)⁸ voor lokale verkiezingen behouden.

- De **'settled-status' gaat verloren bij 5 jaar afwezigheid** uit het VK. Dit was vóór Brexit geen probleem, omdat het EU vrij verkeer van personen ervoor zorgde dat men zich gewoon weer opnieuw in het VK zou kunnen vestigen. Nu kan dit verlies echter catastrofaal zijn indien men nog banden met het VK heeft, bijvoorbeeld kinderen die er wonen. (Men moet niet denken dat de Britse immigratie-wetten hier makkelijk over doen – zie bijvoorbeeld [dit verhaal](#)⁹ over een niet-EU familie). De [enige oplossing](#)¹⁰ hiervoor, als men voor wat voor reden dan ook die 5 jaar afwezigheid tóch aan moet gaan, is om de Britse nationaliteit aan te nemen.

De **Nederlandse nationaliteitswetgeving** maakt dit echter heel moeilijk – en veel mensen moeten hierdoor hun Nederlanderschap inleveren. Als men dan ook nog ouders in Nederland heeft wonen wordt dit dus een **onmogelijk dilemma**. Dit probleem komt uiteraard ook voor met niet-EU-landen, maar het verschil is dan wel dat mensen dat van tevoren weten. In het verband van Brexit is het zo dat men een gerechtvaardigde verwachting had dat men vrij tussen het VK en Nederland heen en weer kon bewegen, ongeacht de tijdsduur.

Voor Britten in de EU:

- Het Uittredingsverdrag geeft Britten alléén hun rechten in hun woonland. Ze **verliezen hun recht op vrij verkeer**, dus als een Brit in Luxemburg woont maar bijvoorbeeld in Luxemburg, Nederland, België en Duitsland werkt, dan hebben ze ná Brexit alleen nog maar het automatisch recht om in Luxemburg werken. De enige oplossing hiervoor is om de nationaliteit van hun woonland aan te nemen.

In de meeste EU-lidstaten geeft dit verder geen probleem, maar in Nederland moeten de meeste Britten hiervoor hun Britse nationaliteit opgeven. Dit creëert een **onmogelijk dilemma** als men ook nog ouders in het VK heeft, en in de toekomst daarvoor tijdelijk terug naar het VK zou willen verhuizen.

- Het **verblijfsrecht van Britten in een EU-lidstaat gaat na 5 jaar verloren** (tenzij de lidstaat ervoor kiest om een langer termijn te kiezen dan in het Uittredingsverdrag staat). Dit is het spiegelbeeld van het verlies van 'settled status' van EU-burgers in het VK. Dit geeft dus weer datzelfde onmogelijke dilemma voor veel burgers.
- In sommige lidstaten verliezen EU-burgers hun **stem- en kandidaats-recht** voor lokale en/of Europese verkiezingen.

⁴ <https://www.the3million.org.uk/automatic-rights>

⁵ <https://www.the3million.org.uk/physical-proof>

⁶ <http://www.europarl.europa.eu/factsheets/en/sheet/21/the-european-parliament-electoral-procedures> – Regel C.2

⁷ <https://www.gov.uk/government/news/expat-voting-rights-treaty-secured-with-spain>

<https://www.gov.uk/government/news/voting-rights-treaty-secured-with-portugal>

<https://www.gov.uk/government/news/treaty-on-voting-rights-signed-with-luxembourg>

⁸ <https://www.the3million.org.uk/let-us-vote-campaign>

⁹ <https://www.theguardian.com/uk-news/2019/jan/18/home-office-refuses-to-let-great-grandparents-remain-in-uk>

¹⁰ https://bit.ly/t3m_BiNL_DubbeleNationaliteitBrexit